

ENEA Operator sp. z o.o.
ul. Strzeszyńska 58, 60-479 Poznań

Raport z procesu konsultacji
projektu Karty aktualizacji nr 36/2024 IRiESD
– wersja 1.0.

Poznań, dnia 21 października 2024 r.

1. Przebieg procesu konsultacji

Raport z przebiegu procesu konsultacji zawiera zestawienie wszystkich uwag zgłoszonych przez użytkowników systemu dystrybucyjnego lub inne podmioty oraz sposób ich uwzględnienia przez Enea Operator sp. z o.o., zwaną dalej „OSD”.

Zestawione uwagi odnoszą się do projektu Karty aktualizacji nr 36/2024 – wersja 1.0. do opracowanej przez OSD Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej – wersja 2.3., zwanej dalej „IRiESD”, która została zatwierdzona przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki decyzją nr DRR-4321-60(5)/2013/KSm z dnia 16 grudnia 2013 r. oraz zmieniona decyzjami:

- nr DRR-4321-9(2)/2014/MKo4 z dnia 18 grudnia 2014 r.;
- nr DRR-4321-4(4)/2015/HJ z dnia 26 czerwca 2015 r.;
- nr DRR-4321-13(2)/2015/HJ z dnia 27 listopada 2015 r.;
- nr DRR-4321-9(9)/2015/2016/HJ z dnia 13 stycznia 2016 r.;
- nr DRR.WRE.4321.1.2016.MH z dnia 22 grudnia 2016 r.;
- nr DRR.WRE.4321.4.2017.ŁW z dnia 28 kwietnia 2017 r.;
- nr DRR.WRE.4321.13.2017.ŁW z dnia 21 grudnia 2017 r.;
- nr DRR.WRE.4321.6.2018.ŁW z dnia 13 marca 2018 r.;
- nr DRR.WRE.4321.18.2018.ŁW z dnia 3 grudnia 2018 r.;
- nr DRR.WRE.4321.24.2018.ŁW z dnia 3 stycznia 2019 r.;
- nr DRR.WRE.4321.30.2018.ŁW z dnia 18 kwietnia 2019 r.;
- nr DRR.WRE.4321.1.2019.ŁW z dnia 23 kwietnia 2019 r.;
- nr DRR.WRE.4321.14.2018.ŁW z dnia 23 sierpnia 2019 r.;
- nr DRR.WRE.4321.9.2019.ŁW z dnia 16 grudnia 2019 r.;
- nr DRR.WRE.4321.8.2020.MZS z dnia 3 listopada 2020 r.;
- nr DRR.WRE.4321.16.2020.MZS z dnia 27 listopada 2020 r.;
- nr DRR.WRE.4321.19.2020.MZS z dnia 10 grudnia 2020 r.;
- nr DRR.WRE.4321.3.2021.AOr.JPa2 z dnia 22 kwietnia 2021 r.;
- nr DRR.WRE.4321.11.2021.ŁW z dnia 3 grudnia 2021 r.;
- nr DRR.WRE.4321.7.2021.AOr z dnia 3 lutego 2022 r.;
- nr DRR.WRE.4321.10.2022.LK z dnia 25 listopada 2022 r.;
- nr DRR.WRE.4321.7.2022.ŁW z dnia 3 lutego 2023 r.;
- nr DRR.WRE.4321.3.2023.AOr.JPa2 z dnia 16 maja 2023 r.;
- nr DRR.WRE.4321.7.2022.ŁW z dnia 12 czerwca 2023 r.;
- nr DRR.WRE.4321.7.2023.ŁW z dnia 18 lipca 2023 r.;
- nr DRR.WRE.4321.14.2023.LK z dnia 31 sierpnia 2023 r.;
- nr DRR.WRE.4321.21.2023.LK z dnia 20 września 2023 r.;
- nr DRR.WRE.4321.18.2023.ŁW z dnia 22 września 2023 r.;
- nr DRR.WRE.4321.28.2023.JKo1 z dnia 1 grudnia 2023 r.;
- nr DRR.WRE.4321.2.2024.AOr z dnia 19 kwietnia 2024 r.;
- nr DRR.WRE.4321.6.2024.ŁW z dnia 4 czerwca 2024 r.

Działania podjęte przez OSD w procesie konsultacji, przedstawiają się następująco:

L.p.	Data	Opis działania
1.	11.09.2024 r.	Ogłoszenie komunikatu OSD wraz z zaproszeniem do składania uwag do projektu Karty aktualizacji nr 36/2024 IRiESD – wersja 1.0.
2.	11.09.2024 r.	Opublikowanie projektu Karty aktualizacji nr 36/2024 IRiESD – wersja 1.0. na stronie internetowej OSD.
3.	11.09.2024 r. – 14.10.2024 r.	Zbieranie uwag od użytkowników systemu dystrybucyjnego (lub innych podmiotów) dotyczących projektu Karty aktualizacji nr 36/2024 IRiESD – wersja 1.0.
4.	21.10.2024 r.	Opracowanie raportu z konsultacji projektu Karty aktualizacji nr 36/2024 IRiESD – wersja 1.0.

2. Lista użytkowników systemu dystrybucyjnego lub innych podmiotów, które zgłosiły uwagi w procesie konsultacji

W procesie konsultacji projektu Karty aktualizacji nr 36/2024 IRiESD – wersja 1.0. uwagi zostały zgłoszone przez następujący podmiot:

L.p.	Nazwa podmiotu	Dane adresowe
1.	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (dalej: „PSE S.A.”)	ul. Warszawska 165, 05-520 Konstancin- Jeziorna

3. Zestawienie uwag użytkowników systemu lub innych podmiotów oraz sposób ich uwzględnienia

W procesie konsultacji projektu Karty aktualizacji nr 36/2024 IRiESD – wersja 1.0. zostały zgłoszone następujące uwagi:

L.p.	Uwagi i propozycje zmian w treści	Zgłaszający uwagi	Stanowisko OSD
Uwagi ogólne			
1.	<p>Postanowienia projektu Karty aktualizacji nr 36/2024 IRiESD (dalej „projekt KA nr 36”) dotyczące interwencyjnych dostaw mocy czynnej (IDC), interwencyjnej regulacji mocy biernej (IRB) i optymalizacji pracy sieci dystrybucyjnej z wykorzystaniem zasobów URD zdolnych do magazynowania energii, nie określają klasyfikacji tych usług w świetle przepisów ustawy Prawo energetyczne. tj. czy są to usługi elastyczności czy usługi systemowe niedotyczące częstotliwości.</p> <p>Na podstawie analizy celu, w jakim wykorzystywane są poszczególne usługi zgodnie z postanowieniami projektu KA nr 36 usługi: interwencyjna dostawa mocy czynnej (IDC) oraz optymalizacja pracy sieci dystrybucyjnej z wykorzystaniem magazynowania energii są usługami elastyczności, natomiast usługa - interwencyjna regulacja mocy biernej (IRB) jest usługą systemową niedotyczącą częstotliwości (USNC), w związku z czym na potrzeby zgłoszenia uwag przyjęto kwalifikację jak wyżej.</p> <p>Jednocześnie proponuje się ujęcie tak dokonanej kwalifikacji w postanowieniach projektu KA nr 36.</p>	PSE S.A.	<p>Uwaga nie została uwzględniona.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Proponowane przez OSD zmiany IRiESD w zakresie wprowadzenia interwencyjnych dostaw mocy czynnej (IDC), interwencyjnej regulacji mocy biernej (IRB) i optymalizacji pracy sieci dystrybucyjnej z wykorzystaniem magazynowania energii wynikają z zasadności uzupełnienia zapisów IRiESD umożliwiających OSD podjęcie dodatkowych, w stosunku do dziś realizowanych, działań, których realizacja ma na celu zapewnienie bezpiecznej i prawidłowej pracy sieci dystrybucyjnej OSD, w tym zapewnienie odpowiednich parametrów jakościowych energii elektrycznej. Planowana aktualizacja IRiESD ma również na celu określenie w jej treści dodatkowych narzędzi, które będą mogły być wykorzystywane przez służby ruchowe OSD dla optymalnego prowadzenia ruchu sieciowego, przy czym powyższe nie powinno być kwalifikowane jako usługi elastyczności lub usługi systemowe niedotyczące częstotliwości („USNC”) w rozumieniu ustawy Prawo energetyczne.</p> <p>Należy przy tym wskazać, że zmiany IRiESD w odniesieniu do usług elastyczności oraz USNC będą procedowane w ramach odrębnego procesu realizacji zmian IRiESD, kiedy to zostaną uwzględnione odpowiednie postanowienia, o których mowa m.in. w art. 9g ust. 4 pkt. 2d) i ust. 5e ustawy Prawo energetyczne. Jednocześnie dostosowanie IRiESD do ww. przepisów nastąpi z uwzględnieniem</p>

			<p>art. 30 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw, tj. projekt IRiESD zostanie przedłożony do zatwierdzenia przez Prezesa URE w terminie 4 miesięcy od dnia ogłoszenia zatwierdzonych zmian IRiESP (wynikających z projektu Karty aktualizacji nr 2/CW-2/CK-2/CB-2/2024).</p> <p>Tym samym przygotowana przez OSD Karta aktualizacji nr 36/2024 IRiESD nie powinna być traktowana jako wypełnienie przez OSD obowiązku, o którym mowa w art. 30 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw.</p>
<p>2.</p>	<p>Projekt KA nr 36 nie zawiera szczegółowych zasad realizacji usług wprowadzanych tą kartą, co nie pozwala na pełną ocenę konsultowanych zapisów. Projektowane zapisy wskazują jedynie, że szczegółowe zasady realizacji i korzystania publikowane są na stronie internetowej OSD (IDC) lub, że określa je stosowna umowa (pozostałe usługi). Znajomość tych zasad jest niezbędna do weryfikacji możliwości wykonania przepisu art. 9c ust. 2 ustawy Prawo energetyczne, zgodnie z którym, OSP jest odpowiedzialny za koordynowanie korzystania przez operatorów systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych z usług systemowych nie dotyczących częstotliwości i usług elastyczności, mających wpływ na sieć przesyłową lub koordynowaną sieć 110 kV. OSP określił zasady tej koordynacji w przedłożonej Prezesowi URE do zatwierdzenia Karcie aktualizacji nr 2 IRiESP (dalej „KA nr 2”).</p> <p>W związku z powyższym uwagi zgłoszone przez OSP mogą nie być kompletne.</p>	<p>PSE S.A.</p>	<p>Uwaga nie została uwzględniona.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u></p> <p>W odniesieniu do przyjęcia przez PSE S.A. założenia, że IDC, IRB i optymalizacja pracy sieci dystrybucyjnej z wykorzystaniem magazynowania energii są odpowiednio usługami elastyczności albo USNC – odpowiedź jak do uwagi ogólnej nr 1.</p> <p>Ponownie wskazujemy, że IDC, IRB i optymalizacja pracy sieci dystrybucyjnej z wykorzystaniem magazynowania energii nie powinny być kwalifikowane jako usługi elastyczności lub USNC w rozumieniu ustawy Prawo energetyczne, tym niemniej wskazujemy, że w naszej ocenie PSE S.A. nie są uprawnione do weryfikacji zgodności proponowanych przez OSD zapisów IRiESD w odniesieniu do możliwości wykonania przez PSE S.A. obowiązku koordynacji korzystania przez OSD z usług elastyczności oraz USNC, o którym mowa w art. 9c ust. 2 ustawy Prawo energetyczne (treść IRiESD ocenia i zatwierdza Prezes URE). Istotne przy tym również jest, że zmiana IRiESP (projekt Karty aktualizacji nr 2/CW-2/CK-2/CB-2/2024) nie została zatwierdzona przez Prezesa URE, a w ramach prowadzonego procesu konsultacji ww. karty</p>

			<p>OSD zgłosił szereg uwag, również o charakterze fundamentalnym, w tym do proponowanych przez PSE S.A. pkt. 1.8. i 1.9. IRiESP - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi. Stąd planowane przez PSE S.A. ww. zmiany IRiESP (które w trwającym przed Prezesem URE procesie zatwierdzania mogą ulec zmianie) nie stanowią dla OSD podstawy do ich uwzględnienia w treści IRiESD.</p> <p>Ponadto, w odniesieniu do uwagi dotyczącej braku zawarcia w projekcie karty aktualizacji nr 36/2024 szczegółowych zasad realizacji usług, w ocenie OSD odnośnie do umowy bądź strony internetowej jest standardową praktyką, w tym stosowaną przez PSE S.A. w IRiESP oraz w Warunkach Dotyczących Bilansowania. Stąd właściwe jest określenie w IRiESD głównych zasad realizacji IDC, IRB i optymalizacji pracy sieci dystrybucyjnej z wykorzystaniem magazynowania energii, pozostawiając szczegółowe zasady do określenia poza treścią IRiESD, tym bardziej, że przedmiotowe usługi znajdują się na początkowym etapie wdrażania.</p>
<p>3.</p>	<p>Kontekst uwag OSP odnośnie do neutralnego wpływu korzystania przez OSD z nabywanych usług na bilans mocy KSE.</p> <p>Usługi wykorzystywane przez OSD do zarządzania pracą sieci dystrybucyjnej, w tym usługi określone projektem KA nr 36, nie powinny co do zasady wpływać na bilans mocy czynnej KSE w sensie globalnym oraz poszczególnych uczestników rynku. O ile obecnie uczestnicy rynku nie bilansują skutecznie swoich portfeli popytowo-podażowych, co prowadzi do okresowych nadwyżek lub niedoborów mocy oraz konieczność podejmowania przez OSP działań zaradczych niezbędnych do zbilansowania sumarycznej podaży i popytu w KSE, to należy zakładać, że uwarunkowania bilansowe i rynkowe będą wspierać poprawę jakości bilansowania, co będzie stanowić jeden z filarów zapewnienia bezpiecznej pracy KSE. Przy przewidywanym w najbliższych latach rosnącym udziale źródeł OZE w wytwarzaniu energii elektrycznej, niepoprawne bilansowanie portfeli popytowo-podażowych przez uczestników rynku będzie zagrażać bezpieczeństwu pracy KSE. Konieczne jest więc podejmowanie działań i wdrażanie rozwiązań na rzecz poprawy zachęt do</p>	<p>PSE S.A.</p>	<p>Uwaga nie została uwzględniona.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u></p> <p>W ocenie OSD realizacja IDC, IRB i optymalizacji pracy sieci dystrybucyjnej z wykorzystaniem magazynowania energii nie powinny mieć negatywnego wpływu na bilans mocy KSE, a podmioty realizujące te usługi będą miały możliwość właściwego zbilansowania portfeli popytowo-podażowych wskazanych przez PSE S.A. na podstawie informacji OSD o skorzystaniu (aktywacji) z danej usługi przez OSD. Tym samym, mając na uwadze obowiązujące zasady funkcjonowania rynku energii elektrycznej, w tym Rynku Bilansującego, w szczególności w zakresie</p>

<p>zbilansowania, które będą prowadziły do poprawy jakości bilansowania po stronie uczestników, oraz eliminacji okresów wysokich nadwyżek lub niedoborów mocy. Przy poprawnych zachętach do zbilansowania, ewentualne niezbilansowanie sytemu powinno być ograniczone wyłącznie do błędów prognoz i zdarzeń losowych (np. awaryjne ubytki mocy wytwórczych), by mogło być zarządzane za pomocą rezerw mocy bilansujących zakontraktowanych przez OSP. Przyczyną tego nie powinny być działania podejmowane przez operatorów systemu.</p> <p>Zgodnie z projektem KA nr 36 usługi aktywowane przez OSD, które będą wiązały się ze zmianą generacji mocy czynnej, będą zakłócać planowanie pracy po stronie uczestników rynku, a przez to zakłócać bilans mocy KSE, który będzie podstawą do bilansowania KSE przez OSP. Z tego względu OSP uwzględnił w KA nr 2 wymaganie zachowania neutralnego wpływu na bilans mocy działań podejmowanych przez OSD. Neutralny wpływ na bilans mocy oznacza, że po ewentualnej aktywacji usług po stronie OSD, zmiana generacji mocy czynnej wynikająca z tego polecenia musi być odpowiednio uwzględniona w portfelu popytowo-podażowym uczestników rynku, przez OSD albo uczestnika rynku. Stanowi to warunek konieczny dla zapewnienia bezpieczeństwa pracy KSE.</p>	<p>funkcjonowania rynku dnia bieżącego, korzystanie przez OSD z tych usług nie powinno mieć wpływu na pogorszenie jakości bilansowania w KSE zasobów realizujących daną usługę na rzecz OSD.</p> <p>Jednocześnie w ocenie OSD przepisy prawa nie nakładają (i nie powinny nakładać) na OSD obowiązku zachowania neutralnego wpływu korzystania przez OSD z usług, o których mowa w przedmiotowej karcie aktualizacji, jak również usług elastyczności, które będą w przyszłości wprowadzone do IRiESD. Również niezasadne jest odwoływanie się PSE S.A. do zapisów projektu Karty aktualizacji nr 2/CW-2/CK-2/CB-2/2024), która nie została zatwierdzona przez Prezesa URE, a w ramach prowadzonego procesu konsultacji ww. karty OSD zgłosił szereg uwag, w tym m.in. do proponowanych przez PSE S.A. zasad koordynacji korzystania przez OSD z usług elastyczności. Stąd planowane przez PSE S.A. ww. zmiany IRiESP (które w trwającym przed Prezesem URE procesie zatwierdzania mogą ulec zmianie) nie stanowią dla OSD podstawy do ich uwzględnienia w treści IRiESD. Co więcej, w zakresie przedmiotowych zmian IRiESD, planowane przez PSE S.A. zmiany IRiESP nie mają znaczenia, gdyż IDC, IRB i optymalizacja pracy sieci dystrybucyjnej z wykorzystaniem magazynowania energii nie są usługami elastyczności w rozumieniu ustawy Prawo energetyczne.</p> <p>Ponadto w odniesieniu do stanowiska PSE S.A. o konieczności zachowania neutralnego wpływu korzystania przez OSD z zamawianych usług, OSD nie znajduje uzasadnienia dla takiego wymagania, które w praktyce uniemożliwi, bądź znacznie ograniczy (z uwagi na brak dostępnych zasobów) możliwość korzystania przez OSD z takich usług. Należy przy tym mieć na uwadze, że przyjęcie takiego wymagania będzie skutkowało wprost</p>
--	---

			znacznie większymi kosztami zakupu przez OSD takich usług, co najmniej dwukrotnie większymi, gdyż w ramach zakupu np. produktu polegającego na ograniczeniu mocy wprowadzanej do sieci dystrybucyjnej, OSD będzie zobowiązany do zakupu dodatkowego produktu polegającego na zwiększeniu mocy wprowadzanej do sieci dystrybucyjnej. Taka zasada będzie prowadzić wprost do większych kosztów ponoszonych przez OSD, które wówczas powinny być przeniesione na odbiorców końcowych w ramach wyższych stawek opłat dystrybucyjnych.
4.	<p><u>dot. pkt IV.6. interwencyjna dostawa mocy czynnej (IDC)</u></p> <p>Jeżeli działania odbiorcy w ramach IDC będą realizowane dobrowolnie, tj. OSD nie będzie wysyłał sygnału do dostawcy usługi IDC, aby zwiększył swój pobór, a jedynie będzie informował odbiorcę o <i>możliwości</i> zwiększania poboru ponad moc umowną bez naliczania kary za przekroczenie mocy umownej, zostawiając ewentualną decyzję w tym zakresie odbiorcy, całościowy wpływ usługi na bilans mocy KSE będzie niewielki, przez co można uznać, że będzie neutralny.</p> <p>Jednakże w przypadku gdyby realizacja usługi IDC miała polegać na zmianie poboru mocy przez odbiorcę na polecenie OSD, w tym w ramach zamówionej mocy umownej, usługa taka mogłaby ingerować w bilans mocy czynnej w KSE. Takie podejście w zakresie realizacji usługi wymagałoby, aby warunki jej świadczenia na rzecz OSD przewidywały konieczność podjęcia działań przez dostawcę usługi IDC lub przez zlecającego usługę OSD celem zapewnienia neutralnego wpływu na bilans mocy KSE. Działanie takie powinno być podejmowane z odpowiednim wyprzedzeniem, po to aby uczestnicy rynku mieli czas na dokonanie odpowiednich transakcji na rynku energii elektrycznej celem zbilansowania swoich potrzeb energetycznych.</p>	PSE S.A.	<p><u>Wyjaśnienie:</u></p> <p>W ramach korzystania przez OSD z interwencyjnej dostawy mocy czynnej zakłada się dobrowolność działań podmiotu zamierzającego zwiększyć pobierane mocy czynnej ponad moc umowną.</p> <p>W zakresie zachowania neutralnego wpływu na bilans KSE – odpowiedź jak do uwagi ogólnej nr 3.</p>
5.	<p><u>dot. pkt IV.7. Interwencyjna regulacja mocy biernej na polecenie ENEA Operator (IRB)</u></p> <p>Zgodnie z pkt IV.7.1.2. usługa IRB może być realizowana przez URD_W lub URD_{ME} przyłączonych do sieci dystrybucyjnej ENEA Operator o napięciu znamionowym 110 kV lub do sieci SN.</p> <p>Zgodnie z art. 9c ust. 2 ustawy Prawo energetyczne, OSP jest odpowiedzialny za koordynowanie korzystania przez OSD z usług systemowych nie dotyczących częstotliwości i usług elastyczności, mających wpływ na sieć przesyłową lub koordynowaną sieć 110 kV. Zasady tej koordynacji określono w KA nr 2 IRiESP, zgodnie z którymi, przyjęto hierarchiczną odpowiedzialność za regulację napięć, tj.</p>	PSE S.A.	<p>Uwaga została częściowo uwzględniona.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u></p> <p>W ramach realizacji interwencyjnej regulacji mocy biernej na polecenie OSD („IRB”), OSD nie zamierza korzystać z zasobów bezpośrednio przyłączonych do węzłów NN/110 kV. Tym samym doprecyzowano treść pkt. IV.7.1.2., z uwzględnieniem treści zgłoszonej uwagi.</p>

	<p>OSD planuje poziomy napięć oraz prowadzi ich regulację w węzłach sieci 110 kV, innych niż węzły NN/110 kV, oraz w węzłach sieci SN i nN. Postanowienia pkt IV.7.1.2. powinny zatem ograniczać działania ENEA Operator do regulacji napięć <u>w węzłach 110 kV innych niż węzły NN/110 kV</u>, ponieważ za regulację napięć w węzłach NN/110 kV odpowiada OSP.</p>		<p>Jednocześnie istotne jest, że wskazywana przez PSE S.A. zmiana IRiESP (projekt Karty aktualizacji nr 2/CW-2/CK-2/CB-2/2024) nie została zatwierdzona przez Prezesa URE, a w ramach prowadzonego procesu konsultacji ww. karty OSD zgłosił szereg uwag, również o charakterze fundamentalnym, w tym do proponowanego przez PSE S.A. pkt. 1.8. IRiESP - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi. Stąd planowane przez PSE S.A. zmiany IRiESP nie stanowią dla OSD podstawy do ich uwzględnienia w treści IRiESD. Natomiast zmiany IRiESP (zatwierdzone przez Prezesa URE) są przez OSD odpowiednio uwzględniane w trybie określonym w art. 9g ust. 8 ustawy Prawo energetyczne, przy czym w zakresie zmian opisanych w projekcie Karty aktualizacji nr 2/CW-2/CK-2/CB-2/2024 IRiESP, zmiany IRiESD będą procedowane z uwzględnieniem art. 30 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw.</p>
<p>6.</p>	<p><u>dot. punktu IV.8. Optymalizacja pracy sieci dystrybucyjnej z wykorzystaniem magazynowania energii</u></p> <p>W postanowieniach tego punktu występuje nieścisłość: pkt IV.8.1.2. wskazuje, że optymalizacja pracy sieci dystrybucyjnej polega na poborze przez URD mocy czynnej z sieci dystrybucyjnej ENEA Operator na polecenie ENEA Operator, natomiast zgodnie z pkt IV.8.3. katalog produktów dotyczących optymalizacji pracy sieci dystrybucyjnej obejmuje również wprowadzenie mocy czynnej do sieci dystrybucyjnej ENEA Operator przez URD_{ME} (dodatkowo - zgodnie z pkt IV.8.3.2. <i>ENEA Operator korzysta z następujących produktów: 1) pobór mocy czynnej z sieci dystrybucyjnej ENEA Operator przez URD posiadającego zasoby zdolne do magazynowania energii, 2) wprowadzenie mocy czynnej do sieci dystrybucyjnej ENEA Operator przez URD_{ME}</i>).</p> <p>Ponadto brak jest szczegółowych zasad realizacji tej usługi, co może skutkować, podobnie jak w przypadku usługi IDC, brakiem spełnienia wymogów w zakresie koordynacji korzystania przez OSD z usług elastyczności mających wpływ na pracę sieci przesyłowej lub koordynowanej sieci 110 kV.</p>	<p>PSE S.A.</p>	<p>Uwaga została częściowo uwzględniona.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u></p> <p>W zakresie zachowania spójności pkt. IV.8.1.2. oraz pkt. IV.8.3. – skorygowano treść pkt. IV.8.1.2.</p> <p>W odniesieniu do uwagi dotyczącej braku zawarcia w projekcie karty aktualizacji nr 36/2024 szczegółowych zasad realizacji usług, w ocenie OSD odnośnienie się do umowy bądź strony internetowej jest standardową praktyką, w tym stosowaną przez PSE S.A. w IRiESP oraz w Warunkach Dotyczących Bilansowania. Stąd właściwe jest określenie w IRiESD głównych zasad realizacji IDC, IRB i optymalizacji pracy sieci dystrybucyjnej z wykorzystaniem magazynowania energii, pozostawiając szczegółowe zasady do określenia poza treścią IRiESD, tym bardziej, że przedmiotowe</p>

	<p>OSP zwraca także uwagę, że projektowana usługa optymalizacji pracy sieci dystrybucyjnej z wykorzystaniem magazynowania energii, zgodnie z opisanymi w projekcie KA nr 36 zasadami, wpływałaby na bilans mocy czynnej KSE, co skutkowałoby koniecznością podejmowania przez OSP działań zaradczych oraz wpływałoby na wymiarowanie i zwiększone wykorzystanie rezerw mocy bilansujących.</p> <p>Możliwość realizacji obowiązków OSP, w tym bilansowanie mocy czynnej w KSE, implikuje wymaganie, że OSP powinien mieć wiedzę o planowanej aktywacji usługi optymalizacji sieci OSD za pomocą magazynów energii elektrycznej (MEE), przyłączonych w szczególności do sieci o napięciu 110 kV. Aktywacja tej usługi przez OSD powinna być planowana z odpowiednim wyprzedzeniem, tj. powinna trafić do OSP wiarygodna informacja w tym zakresie. OSP powinien mieć możliwość reagować adekwatnie do sytuacji, łącznie z brakiem zgody na aktywację jeżeli miała by ona prowadzić do naruszenia w sposób niedopuszczalny bilansu mocy KSE.</p> <p>Nie znając szczegółowych rozwiązań projektowanej usługi OSP wskazuje, że MEE aktywowane przez ENEA Operator muszą być skomunikowane on-line z OSD i OSP, tzn. OSD i OSP muszą mieć pełną wiedzę o tym jak pracują (zwłaszcza przyłączone do sieci o napięciu 110 kV) oraz jak zamierzają pracować w przyszłości (w horyzoncie co najmniej dobowym, optymalnie 9-dniowym). Jednocześnie OSP wskazuje, że po aktywacji tej usługi POB (w którego portfelu znajduje się dany MEE lub inny magazyn energii) musi zarządzić ewentualnym niezbilansowaniem portfela chyba, że obowiązek ten spoczywa na OSP. W opinii OSP rozliczenia tej usługi nie powinny bazować na rozwiązaniach cenowych rynku bilansującego.</p> <p>Rozwiązania usługi powinny też przewidywać możliwość udostępnienia OSP zasobu, jako usługę świadczoną na rzecz OSP (za opłatą per aktywacja), w warunkach gdyby w danej sytuacji OSD nie korzystał z zasobu, potrzebę skorzystania zgłosił OSP a OSD wyraziłby zgodę.</p>		<p>usługi znajdują się na początkowym etapie wdrażania.</p> <p>W odniesieniu do wpływu korzystania przez OSD z optymalizacji pracy sieci dystrybucyjnej z wykorzystaniem magazynowania energii na bilans mocy czynnej KSE – odpowiedź jak do uwagi ogólnej nr 3.</p> <p>Jednocześnie zgadzamy się ze stanowiskiem PSE S.A., że świadczenie na rzecz PSE S.A. usług z wykorzystaniem zasobów URD przyłączonych do sieci dystrybucyjnej OSD, wymagać będzie zgłoszenia przez PSE S.A. takiej potrzeby oraz zgody OSD na skorzystanie przez PSE S.A. z danego zasobu.</p>	
Uwagi szczegółowe				
L.p.	Punkt IRiESD	Treść uwagi wraz z uzasadnieniem i/lub propozycje zapisów	Zgłaszający uwagi	Stanowisko OSD
1.	IV.6.1.2.	Zgodnie z art. 3 ust. 11k ustawy Prawo energetyczne: usługi elastyczności to usługi świadczone na rzecz operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego przez agregatora lub przez użytkowników systemu będących odbiorcami aktywnymi, wytwórcami, posiadaczami magazynów energii elektrycznej, których sieci, instalacje lub urządzenia są przyłączone do sieci dystrybucyjnej	PSE S.A.	<p>Uwaga nie została uwzględniona.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u></p> <p>Odpowiedź jak do uwagi ogólnej nr 1.</p>

		<p><i>elektroenergetycznej, z wyłączeniem koordynowanej sieci 110 kV, w celu zapewnienia bezpieczeństwa i zwiększenia efektywności rozwoju systemu dystrybucyjnego, w tym zarządzania ograniczeniami sieciowymi w sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej, z wyłączeniem koordynowanej sieci 110 kV.</i></p> <p>W zakresie IDC szczegółowe zasady realizacji i korzystania mają być publikowane przez OSD są na stronie internetowej. Jeżeli IDC spełniałaby przesłanki usługi elastyczności, to zgodnie z powyższym pkt IV.6.1.2. powinien otrzymać brzmienie:</p> <p><i>„IDC polega na zwiększeniu przez URD poboru mocy czynnej z sieci dystrybucyjnej ENEA Operator, w tym również ponad wartość mocy umownej określonej w umowie dystrybucyjnej lub w umowie kompleksowej, do poziomu nieprzekraczającego. określonej przez ENEA Operator dla tego przypadku, mocy bezpiecznej. IDC może być realizowana przez URD przyłączonych do sieci dystrybucyjnej ENEA Operator, z wyłączeniem koordynowanej sieci 110 kV, w PPE, dla których zamówiona moc umowna jest wyższa niż 40 kW.”.</i></p>		
2.	IV.7.	<p>W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania systemu elektroenergetycznego, operatorzy systemu wydają polecenia ruchowe podmiotom przyłączonym do sieci, w tym wytwórcom i magazynom energii, w tym dotyczące poziomów generacji mocy czynnej i biernej. W zakresie w jakim polecenia te dotyczą działań/mieszczą się w charakterystykach technicznych urządzeń i wymaganiach, które te urządzenia muszą spełnić, określonych w regulacjach prawnych, instrukcjach ruchu i określonych dla nich warunkach przyłączenia do sieci czy obowiązujących umowach, nie powinny one być kwalifikowane jako działania interwencyjne i jako usługi świadczone na rzecz operatorów systemu.</p> <p>Zatem jako usługa interwencyjnej regulacji mocy biernej powinny w IRiESD być określone działania dotyczące zmiany poboru lub wprowadzania mocy biernej na polecenie operatora systemu, wykraczające poza charakterystyki techniczne urządzeń przy pracy urządzeń i generacji przez nie mocy czynnej albo wprowadzanie lub pobór mocy biernej realizowane przy braku generacji mocy czynnej (praca kompensatorowa) – czyli działania mające charakter faktycznych działań interwencyjnych.</p>	PSE S.A.	<p>Uwaga została uwzględniona.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u></p> <p>Skorygowano treść pkt. IV.7.1.2., w tym doprecyzowano treść punktu poprzez dodanie treści odnoszącej się do pracy kompensatorowej.</p>

<p>3.</p>	<p>IV.7.1.2.</p>	<p>Usługa IRB jest <i>de facto</i> usługą systemową nie dotyczącą częstotliwości zatem podlega regulacji art. 3 ust. 23f ustawy Prawo energetyczne, zgodnie z którym usługi systemowe nie dotyczące częstotliwości to usługi systemowe wykorzystywane do: a) regulacji napięcia w stanach ustalonych, b) szybkiej iniekcji prądu biernego oraz regulacji mocy biernej, c) zapewnienia inercji w celu zachowania stabilności sieci lokalnej, d) dostarczania prądu zwarciovego, e) zapewnienia zdolności do uruchomienia bez zasilania z systemu, f) pracy w układzie wydzielonym oraz pracy wyspowej.</p> <p>Z uwagi na hierarchiczną odpowiedzialność OSP i OSD za pracę sieci elektroenergetycznej, w KA nr 2 IRiESP (vide pkt 1.8. IRiESP - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi), zawarto postanowienia o odpowiedzialności OSP za utrzymanie standardów jakościowych w zakresie napięć i mocy biernej, określanie poziomów napięć oraz prowadzenie ich regulację w węzłach sieci NN i NN/110 kV, zaś odpowiedzialność OSD za planowanie poziomów napięć i ich regulację w pozostałych węzłach sieci dystrybucyjnej. W związku z powyższym zaproponowano, że OSD może nabywać usługi od zasobów przyłączonych do sieci dystrybucyjnej, z wyłączeniem zasobów przyłączonych do pól 110 kV w węzłach NN/110 kV.</p> <p>W związku z powyższym proponuje się następujące brzmienie pkt IV.7.1.2.:</p> <p><i>„IRB polega na zmianie przez URD poboru mocy biernej z sieci dystrybucyjnej ENEA Operator lub wprowadzaniu mocy biernej do tej sieci, w tym również ponad wartość współczynnika mocy określonego w umowie dystrybucyjnej lub w umowie kompleksowej. IRB może być realizowana przez URD_W lub URD_{ME} przyłączonych do sieci dystrybucyjnej ENEA Operator o napięciu znamionowym 110 kV lub do sieci SN, z wyłączeniem URD_W oraz URD_{ME} przyłączonych do pól 110 kV w węzłach NN/110 kV.”.</i></p>	<p>PSE S.A.</p>	<p>Uwaga została częściowo uwzględniona.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Odpowiedź jak do uwagi ogólnej nr 5.</p>
<p>4.</p>	<p>IV.7.1.9.</p>	<p>W IRiESD ENEA Operator nie zdefiniowano skrótu „UDB”. Z kontekstu wynika, iż chodzi o URD świadczącego IRB.</p>	<p>PSE S.A.</p>	<p>Uwaga została uwzględniona.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Przyjęto korektę redakcyjną poprzez zastąpienie skrótu „UDB” skrótem „URD”.</p>

5.	IV.8.1.2.	<p>Usługa optymalizacji pracy sieci dystrybucyjnej jako usługa elastyczności, powoduje, że ze świadczenia tej usługi powinno się wykluczyć zasoby przyłączone do koordynowanej sieci 110 kV (vide wyjaśnienie do uwagi szczegółowej nr 1).</p> <p>W związku z powyższym proponuje się następujące brzmienie pkt IV.8.1.2.:</p> <p><i>„Optymalizacja pracy sieci dystrybucyjnej polega na poborze przez URD mocy czynnej z sieci dystrybucyjnej ENEA Operator na polecenie ENEA Operator. Optymalizacja pracy sieci dystrybucyjnej może być realizowana przez URD posiadających zasoby zdolne do magazynowania energii, w tym przez URD_{ME} posiadających magazyny energii elektrycznej. Optymalizacja pracy sieci dystrybucyjnej może być realizowana przez URD, w tym URD_{ME}, przyłączonych do sieci dystrybucyjnej ENEA Operator o napięciu znamionowym 110 kV, z wyłączeniem koordynowanej sieci 110 kV, lub do sieci SN.”.</i></p>	PSE S.A.	<p>Uwaga nie została uwzględniona.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Odpowiedź jak do uwagi ogólnej nr 1.</p>
----	-----------	---	----------	--

4. Wykaz zmian, wprowadzonych po procesie konsultacji, do projektu Karty aktualizacji nr 36/2024 IRiESD

W wyniku przeprowadzonego przez OSD procesu konsultacji, wprowadzono następujące zmiany do projektu Karty aktualizacji nr 36/2024 IRiESD – wersja 1.0. (uwzględnione w projekcie Karty aktualizacji nr 36/2024 IRiESD – wersja 1.1.):

L.p.	Punkt IRiESD	Nowe brzmienie punktu
1.	IV.7.1.2.	<p>Pkt IV.7.1.2. otrzymuje brzmienie:</p> <p>„IRB polega na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zmianie przez URD poboru mocy biernej z sieci dystrybucyjnej ENEA Operator lub wprowadzania mocy biernej do tej sieci ponad wartość współczynnika mocy określonego w umowie dystrybucyjnej lub w umowie kompleksowej; 2) poboru mocy biernej z sieci dystrybucyjnej ENEA Operator lub wprowadzania mocy biernej do tej sieci przez URD przy braku generacji mocy czynnej (praca kompensatorowa). <p>IRB może być realizowana przez URD_W lub URD_{ME} przyłączonych do sieci dystrybucyjnej ENEA Operator o napięciu znamionowym 110 kV, z wyłączeniem URD_W lub URD_{ME} przyłączonych do pól 110 kV w węzłach NN/110 kV, lub do sieci SN.”.</p>
2.	IV.7.1.9.	<p>Pkt IV.7.1.9. otrzymuje brzmienie:</p> <p>„W celu weryfikacji możliwości realizacji IRB przez URD lub spełnienia warunków technicznych, o których mowa w pkt. IV.7.2., ENEA Operator może zarządzić testowy okres realizacji IRB, a URD jest zobowiązany przystąpić do realizacji IRB. Z tytułu realizacji IRB w ww. okresie URD nie przysługuje wynagrodzenie.”.</p>
3.	IV.8.1.2.	<p>Pkt IV.8.1.2. otrzymuje brzmienie:</p> <p>„Optymalizacja pracy sieci dystrybucyjnej polega na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) poborze przez URD mocy czynnej z sieci dystrybucyjnej ENEA Operator na polecenie ENEA Operator; 2) wprowadzeniu mocy czynnej do sieci dystrybucyjnej ENEA Operator przez URD_{ME} na polecenie ENEA Operator. <p>Optymalizacja pracy sieci dystrybucyjnej może być realizowana przez URD posiadających zasoby zdolne do magazynowania energii, w tym przez URD_{ME} posiadających magazyny energii elektrycznej. Optymalizacja pracy sieci dystrybucyjnej może być realizowana przez URD, w tym URD_{ME}, przyłączonych do sieci dystrybucyjnej ENEA Operator o napięciu znamionowym 110 kV lub do sieci SN.”.</p>